Stuk **2044** (2008-2009) – Nr. 2

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

16 maart 2009

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Gemeenschappelijke Markt voor Oostelijk en Zuidelijk Afrika, ondertekend in Brussel op 2 maart 2007

VERSLAG

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme uitgebracht door de heer Jan Roegiers

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Flor Koninckx, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Cindy Franssen, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Monica Van Kerrebroeck;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Philippe De Coene, Kurt De Loor, mevrouw Michèle Hostekint.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Piet De Bruyn.

Zie:
2044 (2008-2009)
– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid 4

1. Elementen die gemeenschappelijk zijn aan de voorliggende akkoorden 4

1.1. Belang van de aanwezigheid van internationale organisaties in Brussel 4

1.2. Toekennen van voorrechten en immuniteiten 4

2. De Gemeenschappelijke Markt voor Oostelijk en Zuidelijk Afrika 4

3. Het zetelakkoord tussen België en de COMESA 5

II. Bespreking 5

III. Stemmingen 5

1. Artikelsgewijze stemming 5

2. Stemming over het geheel 6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 10 maart 2009 het ontwerp van instemmingsdecreet met het zetelakkoord tussen België en de Gemeenschappelijke Markt voor Oostelijk en Zuidelijk Afrika besproken. Het ontwerp van decreet werd daarna bij eenparigheid van stemmen aangenomen. Volledigheidshalve dient hierbij vermeld dat ook nog vier andere ontwerpen van decreet (*Parl. St.* Vl. Parl. 2008-09, nrs. 2045/1, 2046/1, 2107/1 en 2108/1), omwille van hun similariteiten, het voorwerp uitmaakten van één geïntegreerde bespreking. Het betrof hier immers nog twee zetelakkoorden met respectievelijk het Internationaal Comité voor Militaire Geneeskunde (ICMG) en het Internationaal Centrum voor Ontwikkeling van het Migratiebeleid (ICOM) en twee akkoorden houdende toekenning van respectievelijk bepaalde voorrechten en immuniteiten en van fiscale vrijstellingen aan het Europees Defensieagentschap (EDA). Vanzelfsprekend werd over ieder ontwerp van decreet een aparte stemming gehouden.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN, BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA, TOERISME, HAVENS, LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting verklaart minister-president *Kris Peeters* vooreerst te zullen ingaan op een viertal elementen die gemeenschappelijk zijn aan de vijf vandaag in deze commissie voorliggende ontwerpen van decreet (cf. supra). Daarna zal hij wat nadere toelichting verschaffen bij elk van de vier betrokken internationale organisaties, om ten slotte de specificiteit van een en ander te duiden.

1. Elementen die gemeenschappelijk zijn aan de voorliggende akkoorden

1.1. Belang van de aanwezigheid van internationale organisaties in Brussel

Het hoeft volgens de minister-president geen betoog dat, zoals ook de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) keer op keer in zijn adviezen beklemtoont, de aanwezigheid van internationale instellingen en organisaties in Brussel van strategisch belang is. In het verlengde daarvan acht de betrokken strategische adviesraad het voor een regio als Vlaanderen insgelijks aangewezen om via goed gekozen initiatieven tot ‘networking’ en ‘bonding’ met de alhier gevestigde organisaties te komen. Het aanhalen van de banden met internationale organisaties en de aanwezigheid van hun vertegenwoordigingen of secretariaten helpen Vlaanderen – net zoals de opening van Vlaamse Huizen in andere landen – immers op de wereldkaart te zetten.

1.2. Toekennen van voorrechten en immuniteiten

Minister-president Peeters preciseert verder dat enkel internationale organisaties die voldoen aan de criteria die gebruikt worden om van een ‘internationale gouvernementele organisatie’ te kunnen spreken (opgericht zijn bij een internationaal verdrag; een functionele internationale rechtspersoonlijkheid hebben; eigen organen hebben; bevoegd zijn om normen uit te vaardigen), aanspraak kunnen maken op de voorrechten en immuniteiten die krachtens het internationaal publiekrecht en het gewoonterecht toegekend worden aan internationale rechtspersonen.

Ook niet onbelangrijk daarbij is dat België streng vasthoudt aan het algemene beginsel dat de toegekende voorrechten en immuniteiten functioneel dienen te zijn. Dit betekent dat slechts die voorrechten en immuniteiten worden toegekend die noodzakelijk zijn voor de onafhankelijkheid en de goede werking van de internationale organisatie. Voorrechten en immuniteiten houden immers per definitie een uitzondering in op de algemene rechtsregels, en dienen alleen daarom al restrictief geïnterpreteerd te worden.

2. De Gemeenschappelijke Markt voor Oostelijk en Zuidelijk Afrika

De minister-president wenst daarna ook even kort wat toelichting te geven bij de betrokken internationale organisatie. De Gemeenschappelijke Markt voor Oostelijk en Zuidelijk Afrika of COMESA (Common Market for Eastern and Southern Africa), werd opgericht bij wege van een op 5 november 1993 in Kampala (Oeganda) ondertekende overeenkomst.

De COMESA is een organisatie van een aantal Afrikaanse staten die willen samenwerken met het oog op de ontwikkeling van hun natuurlijke en menselijke hulpbronnen, dit ten voordele van hun inwoners en met het oog op de bevordering van vrede en veiligheid in de regio. De COMESA wil dus economische voorspoed bereiken via regionale integratie. In dat verband werd eind oktober 2000 een belangrijke

stap gezet in de richting van een douane-unie, toen negen lidstaten van de COMESA (Djibouti, Egypte, Kenia, Madagaskar, Malawi, Mauritius, Soedan, Zambia en Zimbabwe) aankondigden dat zij een vrijhandelszone zouden vormen. In de daaropvolgende jaren zijn nog enkele landen toegetreden tot die vrijhandelszone (Burundi, Rwanda, Libië en de Comoren). De betrokken landen hebben hun nationale douanetarieven voor hun producten afgeschaft. Ze werken tevens aan de afbouw van kwantitatieve beperkingen en andere niet-tarifaire hinderpalen. Het is daarbij de bedoeling dat de COMESA tegen het jaar 2025 ook een monetaire unie zou vormen.

De COMESA telt thans negentien lidstaten die samen zowat 400 miljoen inwoners tellen, en vormt daarmee meteen ook het grootste handelsblok van Afrika. De minister-president wijst er dienaangaande op dat Vlaanderen met een aantal COMESA-lidstaten nauwe banden heeft. Zo is Malawi een partnerland voor de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en zijn er Vlaamse economische vertegenwoordigers werkzaam in onder meer Egypte en Libië.

3. Het zetelakkoord tussen België en de COMESA

Minister-president Peeters komt dan tot de kern van de zaak. In mei 2005 besliste de Raad van Ministers van de COMESA (het op een na hoogste orgaan op het vlak van beleidsvoering) dat de organisatie een verbindingsbureau zou openen in Brussel. Het verbindingsbureau in kwestie zal instaan voor het ontwikkelen van de relaties met de Europese Unie en de landen van Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (de zogenaamde ACS-staten die een bijzondere band hebben met de EU). Tevens zal het de COMESA vertegenwoordigen in internationale onderhandelingen met die organisaties.

Het verbindingsbureau telt momenteel slechts één ambtenaar en één administratieve kracht. Voor zover bekend zijn er op korte termijn geen plannen voor uitbreiding. Het voorliggende akkoord tussen België en de COMESA is een klassiek bilateraal zetelakkoord, waarvan België er als gastland al verschillende gesloten heeft met internationale organisaties. Zij bevatten de gebruikelijke voorrechten en immuniteiten die aan vestigingen van internationale gouvernementele organisaties in België toegekend worden.

Gezien er daarvan ook reeds meerdere werden goedgekeurd door het Vlaams Parlement, mag er geredelijk van uitgegaan worden dat de standaardinhoud van deze akkoorden en de manier waarop Vlaanderen erbij betrokken is, gekend is door de commissieleden. Afsluitend verzoekt de minister-president de commissieleden dan ook om het hen voorgelegde instemmingsdecreet te willen goedkeuren.

II. BESPREKING

De heer *Jan Roegiers* constateert dat het voorliggende zetelakkoord met de COMESA werd ondertekend in Brussel op 2 maart 2007. Dat het nu reeds ter goedkeuring voorligt in het Vlaams Parlement, betekent dat de hele procedure slechts een luttele twee jaar geduurd heeft. In het licht van een aantal recent in deze commissie goedgekeurde verdragen die reeds een respectabele leeftijd hadden op het ogenblik van voorlegging aan het parlement, mag dit toch wel een succes genoemd worden.

Een tweede punt dat de heer Roegiers wenst aan te raken is het – ook door de minister-president aangehaalde – feit dat de COMESA een regionaal integratiegegeven is (meer bepaald een naar een douane-unie evoluerende vrijhandelszone). Gezien de welbekende betrachting van de Europese Unie om, in het kader van de verdere vrijmaking van de wereldhandel, bij zijn bevoorrechte partners in Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan de regionale integratie te promoten, had de heer Roegiers graag vernomen of het voorliggende instemmingsdecreet met het zetelakkoord tussen België en de COMESA misschien in een of ander opzicht gelinkt is aan de, eveneens van het Europees handels- en ontwikkelingsbeleid deel uitmakende, optie om economische partnerschapsakkoorden (EPA's) af te sluiten met de ACS-landen (iets waarvoor de Cotonou-overeenkomst de basis legt). Tegen die EPA's bestaan immers nogal wat bezwaren bij organisaties als 11.11.11, Broederlijk Delen, Vredeseilanden en dergelijke meer. Met name klagen zij aan dat Europa via die akkoorden aan zijn partnerlanden in het Zuiden allerlei voorwaarden oplegt die verre van voordelig zijn voor, bijvoorbeeld, de Afrikaanse boeren.

De *minister-president* dankt de vraagsteller voor diens opmerking aangaande de snelle afwerking van de verdragsprocedure in deze en kan hem, na raadpleging van zijn adviseurs, ook gerust stellen voor wat zijn tweede opmerking betreft. Het voorliggende zetelakkoord tussen België en de COMESA staat geheel los van de problematiek van de EPA's.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van

het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimiteit van tien stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimiteit van tien stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt ten slotte ook het ontwerp van decreet houdende instemming met het zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en de Gemeenschappelijke Markt voor Oostelijk en Zuidelijk Afrika, ondertekend in Brussel op 2 maart 2007, aangenomen bij unanimiteit van tien stemmen.

De verslaggever, *De voorzitter,*

Jan ROEGIERS Karim VAN OVERMEIRE